

Програма „Форуми
во заедницата“

Community
Forums Programme

Programi
“Forume në bashkësi”

ПРОГРАМА „ФОРУМИ ВО ЗАЕДНИЦАТА“

ИНТЕРВЈУ СО
ГРАДОНАЧАЛНИЧКАТА НА ГРАДСКО
„ФОРУМОТ ГО УВАЖУВА
ПОЕДИНЕЦОТ“

АМБАСАДОРОТ НА
ШВАЈЦАРИЈА ВО ПОСЕТА
НА МОГИЛА И НА БОСИЛОВО

ФОРУМОТ ПО СЕСИИ

ГРАЃАНИТЕ ЗА ФОРУМИТЕ

ФОРУМОТ ГО УВАЖУВА ПОЕДИНЕЦОТ

„Радува фактот што форумските процеси ги ставија граѓаните во една нова улога на активни учесници и генератори на нови идеи. Така, до нас стигнаа иницијативи за нови полиња на дејствување. Покрај основните дејности на урбанизмот и комуналните дејности, граѓаните покажаа интерес и се произнесоа за збогатување на културниот живот со нови настани и содржини“, вели градоначалничката на општина Градско, г-ѓа Жанета Чаушевска.

1. Вашата општина за прв пат го спроведува форумскиот процес. Кои се Вашите првични искуства од одржувањето на форумот?

Отпочнувањето на форумскиот процес претставува отворање на една нова можност за широко учество на локалната заедница, како и можност за активно партиципирање на 54 претставници на институции, установи, граѓански организации и поединци во креирање на политиките на локално ниво. Со цел создавање услови за надминување на потешкотии во секојдневниот живот на граѓаните, овој процес овозможува мрежна соработка за дефинирање теми, процена на развојни области и одредување приоритети за дејствување. Интересот за учество и активниот придонес во конструктивни расправи, понудување креативни идеи, е потврда дека форумскиот процес е докажана форма која се потврдува преку резултати. Процесот на информирање, организирање

и реализација на форумот ни дава насоки за понатамошни дејствувања и заложби во креирањето на политиките за широко граѓанско учество. Излегувањето од традиционалните рамки во решавањето на проблемите во општината и пристапот на воведување нови форми и содржини има позитивно влијание што се одразува и резултира со уваженост на поединецот и поттикнување на неговата креативност во заложбите за активно граѓанско учество.

2. Со какви проблеми најмногу се соочуваат граѓаните во Вашата општина?

Како едни од најголемите проблеми со кои се соочуваат граѓаните на нашата општина секако се проблемите во областа на урбанизмот и комуналните дејности. Граѓаните имаат најмногу проблеми со решавањето на инфраструктурата, во доменот на водоснабдувањето и во средување и поплучување на улиците. Акцентот на нашите заложби е тие да се на врвот на нашите приоритети. Со темелна посветеност и континуирано следење на состојбите, ние, преку проектни активности, а се разбира и со средства од општината, за овие проблеми со сигурност може да тврдиме дека се веќе надминати.

Радува фактот што форумските процеси ги ставија граѓаните во една нова улога на активни учесници и генератори на нови идеи. Така, до нас стигнаа иницијативи за нови полиња на дејствување. Покрај основните дејности на урбанизмот и комуналните дејности, граѓаните покажаа интерес и се произнесоа за збогатување на културниот живот со нови настани и содржини. Мотивирани се за организиран настап и здружување во граѓански организации и се поттикнуваат за формирање актив на жените, со цел подобрување на состојбите на полето на родовата рамноправност. Нашата задача е во периодот што следува да изнаоѓаме можности за продлабочување на институционалната и граѓанската соработка во насока на градење долготрајни и успешни партнерства.

3. Дали и колку е подготвена локалната власт транспарентно и отчетно да одговори на барањата на граѓаните?

Општината како единица на локалната самоуправа и заедница на жителите на одредено подрачје е должна преку своите органи, преку администрацијата и организираниите јавни служби да овозможува вршење на надлежностите пропишани со закон. Општините се правни лица и своите надлежности ги извршуваат преку органи избрани непосредно од граѓаните. Еден од нашите врвни приоритети е и зголемување на степенот на транспарентно, отчетно и одговорно работење на единицата на локалната самоуправа преку градење на капацитетите на општинската администрација, креирање и негување етички норми на однесување за поефикасни институции во служба на граѓаните. Согласно динамиката на полнење на општинскиот буџет, во континуитет ќе се заложуваме за редовна информираност и активно учество на граѓаните. Нашата цел е да ги запазиме и примениме сите форми за транспарентно и отчетно работење. Преку редовни соопштенија, јавни анкети, анкетни прашалници, извештаи, а и со учество на јавни расправи општината да претставува сервис за услуги како модел за професионалност и етичност.

АМБАСАДОРОТ НА ШВАЈЦАРИЈА ВО ПОСЕТА НА МОГИЛА И НА БОСИЛОВО

Швајцарскиот амбасадор во Република Македонија, г. Стефано Лазарото, на 24 и на 28 јануари ги посети општините Могила и Босилово. Тој учествуваше на форумска сесија од меѓуопштинскиот форум во Босилово и во Василево и ги разгледа проектите во рамките на програмата „Форуми во заедницата“ во двете општини.

Амбасадорот Лазарото, во текот на посетите, се сретна со градоначалниците на трите општини, г. Стево Пивковски (Могила), г. Љупчо Колев (Босилово) и г. Ване Стојанов (Василево), како и со други претставници на локалната администрација од овие општини.

„Оваа соработка преку Форумите во заедницата ја сметам за многу значајна бидејќи не се работи само за проект што се финансира, туку и за почитување на одлуките на граѓаните, а преку нив, и одредување на приоритетите“, изјави амбасадорот во Могила.

„Мултифункционални спортски игралишта во селата Трновци и Могила“, „Автобуски постојки“ и „Изградба на улици и патишта“ се трите проекти што ги изгласаа жителите како приоритетни во буџетската програма за 2013 година во општина Могила, а беше реализиран и четвртрангираниот проект „Изградба на детско игралиште во село Ивањевци“.

Оваа општина спроведе буџетски форум со проектен фонд од 3.800.000 денари, од кои 1.900.000 денари се донација на Швајцарската агенција за развој и соработка.

Жителите на општините Босилово и Василево, кои во текот на 2012/2013 година спроведуваа меѓуопштински форум, како приоритетен го избраа проектот „Механизација за комуналните претпријатија“, со проектен фонд од 6,8 милиони денари, од кои 3,4 милиони денари се донација од Швајцарската агенција за развој и соработка.

„Вие давате пример за локална демократија којашто е поврзана со дневните потреби на граѓаните“, им порача амбасадорот Лазарото на учесниците на последователната сесија во Босилово, додавајќи дека се надева оти процесот на учество на граѓаните во локалното одлучување ќе продолжи и по завршување на Програмата.

За градоначалниците Колев и Стојанов, успешното приведување кон крај на форумот кој резултира со набавка на две специјални возила кои ќе им бидат дадени на комуналните претпријатија „Огражден“ и „Турија“, е исто така потврда за развојот на локалната демократија и директното учество на граѓаните во управувањето со локалната заедница.

**„ГРАДИНКА ОД 21. ВЕК“ –
ПРИОРИТЕТ ЗА ЖИТЕЛИТЕ
НА ВИНИЦА**

Доградба на занимална, набавка на мебел и друга опрема е дел од проектот „Градинка од 21. век“, што го изгласаа жителите на Винаца на петтата форумска сесија, што се одржа на 24 декември, во присуство на 85 жители. Претходно, на 6 ноември, во присуство на 81 жител, се одржа четвртата форумска сесија, каде беа презентирани вкупно 6 предлог-проекти што ги усвоија жителите во оваа општина. На сесијата, на која се избра проектот, форумот презентира уште два предлог-проекти што се однесуваа на изградба на типско игралиште во училиште и вградување парно и реконструкција на покрив во училиштето со дополнителни активности, што ги изработија граѓаните согласно нивните приоритети, идеи и потреби за подобрување на нивниот секојдневен живот, а во соработка и комуникација со локалната самоуправа.

**РЕКОНСТРУКЦИЈА НА ВРАТИ
И ПРОЗОРЦИ ВО ГРАДИНКАТА
– ПРИОРИТЕТ ЗА ТЕТОВО**

Општина Тетово, во изминатите три месеци, одржа две форумски сесии – на 7 ноември и на 13 декември, во присуство на 72, односно 73 учесници на форумот. „Реконструкција на покривот, прозорците и вратите во детската

градинка Спортски центар, е проектот за којшто гласаа жителите на Тетово од вкупно пет проекти кои учесниците на Форумот ги избраа на минатите сесии.

Другите четири проекти, што се однесуваа на санација на покрив и електрична инсталација во училиште, опремување библиотека, уредување етнолошки музеј и изградба на коритото на реката Пена, ќе се реализираат од страна на општината како препораки од граѓаните. Овие проекти имаат целосна финансиска и проектна конструкција.

**ЖИТЕЛИТЕ НА СТУДЕНИЧАНИ
ЗА АСФАЛТИРАЊЕ УЛИЦИ**

Проектот „Асфалтирање на улица-та бр. 2“, со вкупен буџет од околу 5 милиони и 700 илјади денари, е избран на петтата форумска сесија во општина Студеничани, што се одржа на 25 декември во присуство на 50-ина жители.

Форумот презентира уште 3 приоритетни проектни идеи, изработени во текот на форумскиот процес, коишто се однесуваат на асфалтирање во село Моране, изградба на фудбалски игралишта во селата Студеничани, Батинци и Моране, и чистење на коритото на Маркова Река во село Батинци.

Проектите беа разгледувани и на четвртата форумска сесија што се одржа на 8 ноември, во присуство на 80 жители на општината.

**РЕКОНСТРУКЦИЈА НА ПАТ –
ИЗБРАН ПРОЕКТ ВО БОГОВИЊЕ
И ВО БРВЕНИЦА**

Меѓуопштинскиот форум во Боговиње и во Брвеница одржа две форумски сесии – на 19 ноември и 26 декември, во присуство на просечно 150 жители од двете опш-

тини. Проектот „Реконструкција и рехабилитација на патот Жеро-вјане-Радиовце“ беше избран за приоритетен за спроведување во рамките на Програмата, од вкупно три колку што изработи форумот.

Другите 2 проекти се однесуваа на набавка на противпожарен камион и на тампонирање на полскиот пат Вртаче-Палиште, а локалните самоуправи ги прифатија како дел од препораките што треба да ги реализираат во наредниот период.

**ЖИТЕЛИТЕ НА КРИВОГАШТАНИ
ЗА АСФАЛТИРАЊЕ УЛИЦИ**

Асфалтирање улици во селата Кривогаштани, Крушеани и Славеј, е проектот за кој гласаа жителите на општина Кривогаштани, на петтата форумска сесија што се одржа на 20 ноември, во присуство на 89 учесници.

Проектите што влегоа во фазата на гласање се однесуваа на асфалтирање улици во општина Кривогаштани, изградба на спортски игралишта, обележување патна инфраструктура, собирање и одложување смет и реконструкција на Културниот дом во село Кривогаштани. Учесниците на форумот, на градоначалникот на општината му ги предадоа и препораките што произлегоа од форумскиот процес, вклучително и другите изработени приоритетни проекти за коишто гласаа.

ВОЗИЛАТА ЗА СОБИРАЊЕ СМЕТ – ПРИОРИТЕТ ЗА МАКЕДОНСКА КАМЕНИЦА И ЗА ДЕЛЧЕВО

Специјални возила за собирање смет е проектот за којшто гласаа жителите на Македонска Каменица и на Делчево, на петтата форумска сесија што се одржа на 28 ноември во присуство на 96 жители од двете општини.

Граѓаните, на оваа сесија од меѓуопштинскиот форум, имаа можност да избираат помеѓу три проекти коишто освен за возилата за собирање смет, се однесуваат и на расчистување на дивите депонии и уредување на градските депонии.

РЕНОВИРАЊЕ И САНАЦИЈА НА СПОРЕДНИ УЛИЦИ – ПРИОРИТЕТ ЗА ШУТО ОРИЗАРИ

Проектот „Реновирање и санација на споредни улици“ е утврден како приоритетен за жителите во Шуто Оризари, на петтата форумска сесија што се одржа на 4 декември, во присуство на 139 жители на општината.

Проектот предвидува реконструкција, односно отстранување на оштетениот асфалт и поставување на нов асфалт на улиците „Дринска“ и „Диме Мечето“. Форумот, за свои приоритети, утврди уште 4 проекти што се однесуваат на ре-

новирање и санација на централни улици, на улично осветлување, на уредување јавни површини и уредување на тротоарите на улиците.

РЕКОНСТРУКЦИЈА НА ДОМОТ НА МЛАДИТЕ ВО ШТИП

„Реконструкција на просториите во Домот на младите во Штип со набавка на опрема“ е проектот што го избраа штипјани на петтата форумска сесија, што се одржа на 5 декември во присуство на 96 жители на општината.

Проектот „Културно зближување, социјално освежување“ опфаќа реконструкција на 4 простории и една сала, како и набавка на опрема во Домот на младите. Работната група што го развиваше овој проект ја презентира и програмата за работа. Главната цел на проектот е унапредување на неформалното образование за деца и млади во општината.

КОНЧЕ ГИ ПРЕЗЕНТИРА РЕЗУЛТАТИТЕ ОД ФОРУМОТ

„Возило за одржување на локалните патишта“ и „Систем за топловодно греење во Културниот дом во Конче, беа презентирани на последователната сесија од буџетскиот форумски процес, што се одржа на 11 декември, во присуство на 50-ина жители.

Форумот, во текот на процесот, ги избра овие два проекти како најприоритетни за подобрување на нивниот секојдневен живот.

ВОЗИЛО ЗА ЗИМСКО ОДРЖУВАЊЕ УЛИЦИ – ПРИОРИТЕТ НА ИЛИНДЕН

Проектот „Зимско одржување улици и патишта - набавка на возило“ во општина Илинден е проектот што го избраа учесниците на форумот, на петтата форумска сесија што се одржа на 12 декември, во присуство на 142 жители на општината.

Претставниците на работните групи, пред процесот на гласање, ги презентираа 5-те предлог-проекти што произлегоа од форумскиот процес во оваа општина, а кои ги изработија граѓаните. Форумот ѝ предаде на општината листа со препораки чија реализација се очекува да биде вградена во општинските планови.

ПРЕЗЕНТИРАНИ РЕЗУЛТАТИТЕ ОД ФОРУМСКИОТ ПРОЦЕС ВО ПРИЛЕП

Отворање на дел од реконструкцијата градинка „Бојчејца“ и последователната сесија во рамки на програмата „Форуми во заедницата“, се одржа на 18 декември во присуство на 30-тина жители на општината, како и претставници на локалната власт.

Форумот направи кус преглед на форумскиот процес и целта на форумската сесија, а претставник на општината зборуваше за препораките кои им беа доставени од граѓаните за време на форумот и нагласи дека поголемиот дел од нив се влезени во програмите на општината, а дел од нив веќе се реализираат. Истовремено, форумот го претстави и реализираниот проект што го избраа граѓаните во рамки на буџетскиот форумски процес односно реконструираната градинка „Бончејца“

ГРАДСКО СО ОТЧЕТ ЗА СРАБОТЕНОТО

Отчет на граѓаните за сработеното во рамките на Програмата за имплементација на двата изгласани проекти, како и за препораките од форумот во општина Градско, се презентираа на последователната форумска сесија што се одржа на 19 декември, во присуство на 20-ина жители.

Локалните власти ги презентираа проектите и информираа за препораките што произлегоа од форумскиот процес, односно дека четири од 13 препораки се спроведени, а за другите општината ќе се посвети во наредниот период.

ПОСЛЕДОВАТЕЛНА СЕСИЈА ВО БОСИЛОВО И ВО ВАСИЛЕВО

Завршната сесија од меѓуопштинскиот форум во Василево и во Босилово се одржа на 28 јануари, во присуство на 109 жители на двете општини. Сесијата ги презентира резултатите од форумскиот процес, што се одржуваше во текот на 2012 и на 2013 година, на приоритетната тема „Механизација за

јавните комунални претпријатија“. Форумот, како приоритет, ја утврди набавката на две специјализирани возила, со кои ќе се одржува мрежата за одвод на отпадните води и ќе се заштити почвата од поплави со цел да се обезбедат квалитетни земјоделски производи.

На сесијата беа презентирани и препораките за приоритетните потреби и проблеми дадени од граѓаните до општините чија реализација е во тек.

ЗАВРШНА СЕСИЈА ОД ФОРУМОТ ВО ПРОБИШТИП И ВО КОЧАНИ

Резултатите од избраниот проект „Доизградба на главната сообраќајница низ СРТЦ Пониква“ од форумот во Пробиштип и во Кочани беа презентирани на 23 јануари, во присуство на 86 учесници од двете општини.

Последната сесија ги сумира информациите од сработеното во текот на овој меѓуопштински форумски процес, односно посочи дека беа утврдени 27 проблеми, 10 поттеми, формирани беа 12 работни групи, се изработија 6 предлог-проекти, а до општината беа доставени 9 препораки.

ФОРУМОТ ВО МОГИЛА СО КОНКРЕТНИ РЕЗУЛТАТИ

Презентацијата на реализираните проекти „Мултифункционални спортски игралишта во селата Трновци и Могила“, „Автобуски постојки“ и „Изградба на детско игралиште во село Ивањевци“ се одвиваше на последователната сесија во Могила, во присуство на 24 жители на општината. Проектот за детското игралиште во село Ивањевци беше четворорангиран

во текот на форумскиот процес, но беше реализиран во рамките на Програмата, бидејќи општината имаше дополнителни финансиски извори за треторангираниот „Изградба на улици и патишта“.

Претставници на локалната администрација, во текот на форумската сесија, ја презентираа реализацијата на буџетските програми во текот на оваа година и посочија дека сите приоритетни проекти, во рамките на приоритетната буџетска програма, се реализирани.

ПРЕЗЕНТИРАНО ВОЗИЛОТО ВО СТРУГА И ВО ДЕБАРЦА

Последната сесија од меѓуопштинскиот форум во Струга и во Дебарца се одржа на 23 јануари, во присуство на 42 жители на овие две соседни општини.

Форумот, пред присутните, го презентира сработеното, односно реализираниот проект „Воспоставување примарна селекција на органски отпад и набавка на возило за отпад“, којшто доби најголема поддршка на петтата форумска сесија. Во завршната фаза од форумот беа изработени четири проекти, коишто општинските власти се обврзаа дека ќе ги реализираат во наредниот период во рамките на доставените препораки од страна на жителите до локалната администрација.

ГРАЃАНИТЕ ЗА ФОРУМИТЕ

Форумот ги зближува граѓаните од двете општини

„Презадоволен сум од учеството на овој меѓуопштински форум, заради тоа што на овој начин сами придонесуваме во решавањето на секојдневните проблеми со отпадот во нашите две општини. Овој начин на решавање на проблемите преку меѓуопштински форуми е добар и поради уште поголемото зближување на граѓаните. Иако јас, лично, сметам дека проектот за „Уредување на градските депонии во општините Македонска Каменица и Делчево“ е најприоритетен за реализација, сепак го поддржам и победничкиот проект кој го избраа граѓаните, а за другите се надевам дека двете општини ќе ги реализираат со сопствени средства“, изјави Малин Трајчевски.

Прилепчани добија место за најмладите

„Проектот, во рамките на програмата ‘Форуми во зедниците’, ги задоволи сите мои очекувања. Задоволен сум со изборот на преоритетниот проект за ‘Реконструкција на ЈОУДГ Наша иднина – Прилеп’, објект Бончејца, а најмногу ме исполнува брзиот реализиран тек на настанот. Сега прилепчани добија уште едно место за нашата иднина, за најмладите“, изјави Петар Петрески, жител на општина Прилеп.

Општината да ги реализира и другите проекти

„Искрено, мислев дека проектот за уредување на јавните површини ќе добие најмногу гласови, меѓутоа поголемиот дел од присутните граѓани гласаа за проектот за реновирање на споредните улици. Се надевам дека општината, заедно со градоначалникот, ќе се потрудат да најдат начин, со општински средства да реализираат и некои од другите проекти од Форумот во заедниците, коишто денеска не беа изгласани од страна на граѓаните“, вели Трајан Али, жител на општина Шуто Оризари.

Се задоволија потребите на родителите

„Ме радува фактот што денеска сме присутни на свеченото отворање на крајот на градежните работи на реконструируваниот дел од градинката „Бончејца“. Непосредно со проширувањето на овие капацитети им се излезе во пресрет на потребите на родителите кои сакаат да ги згрижат децата од претшколска возраст. Благодарни сме и задоволни од избраниот проект“, изјави Катерина Чавлеска, жител на општина Прилеп.

Форумот беше интересно искуство

„Задоволство ми е што успешно го завршивме овој форумски процес. Се чувствувам горда затоа што бев дел од работилниците и учествував во подготовката на концептите и проектите. Убедена сум, а тоа го потврдуваат и реакциите на моите сограѓани, дека го направивме вистинскиот избор. Верувам дека оваа пролет нема да се соочиме со лошите слики од поплавите и дека тоа сега ќе биде зад нас. Форумот беше интересно искуство. Имајќи ги предвид заложбите на градоначалниците, се надевам дека ваквите консултации со граѓаните ќе продолжат, а јас сакам да бидам дел од нив“, изјави Катерина Пандева, жител на општина Босилово.

Граѓаните знаат кои се приоритетите

„Ова беше едно позитивно искуство и мило ми е што дел од моето време му го посветив на присуството на форумите и работилниците. Добро е кога на крајот ќе се видат резултатите од работата, тоа ви дава сила да продолжите понатаму. А, за нас, понатаму би биле слични вакви процеси во кои пак заедно ќе одлучуваме, затоа што ние граѓаните, најдобро знаеме што е најприоритетно за нас“, изјави Марјанчо Трајков, жител на општина Василево.

САМОСТОЈНИ ФОРУМИ

Македонски Брод, Врапчиште, Конче и Пробиштип се четирите општини коишто при крајот на минатата година спроведоа самостојни буџетски форуми без финансиска поддршка на Швајцарската агенција за развој и соработка СДЦ (SDC).

На форумите се избираа приоритетни буџетски програми и проекти за 2014 година, а учесниците, преку транспарентно и отчетно презентирање на локалната самоуправа, беа информирани за планираните расходи и приходи на буџетот, како и за реализација на буџетот за 2013 година.

Жителите на општина Македонски Брод, каде се одржаа три форумски сесии во присуство на околу 85 учесници, ја избраа буџетската програма „Локални улици и патишта“. Во општина Пробиштип, со околу 40 присутни учесници на три сесии, беше избрана буџетската програма „Изградба и одржување на улично осветлување“.

Општина Врапчиште, којашто го одржа форумскиот процес низ 3 форумски сесии во присуство на околу 50 учесници, за приоритетна ја избра програмата „Инфраструктура“.

Жителите на општина Конче, кои присуствуваа на 4 форумски сесии со околу 50 учесници во просек, ја избраа буџетската програма „Изградба и одржување локални улици и патишта“.

Подготовка на материјал: Единица за координација на форумите во соработка со оперативните групи од сите општини
Дизајн и печат: Аркус; Тираж: 2.015